

SZANK KÖZSÉG

LOCAL AGENDA 21

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

LOCAL AGENDA 21	1
HELYZETELEMZÉS	6
Környezet állapota	6
Földrajzi elhelyezkedés	6
Klíma (éghajlati adottságok)	7
Vízrajz	8
Talaj	9
Levegő	10
Növényzet	11
Állatvilág	11
Közlekedés	12
Épített környezet	12
Lakásállomány	12
Energiaszolgáltatás	13
Vízellátottság	13
Szennyvíz- és hulladékkezelés	13
Szociális háttér bemutatása	14
Demográfiai viszonyok	14
Oktatás	15
Közművelődési intézmények	16
Egészségügy	17
Szociális ellátások	18
Társadalmi szervezetek	18
Gazdasági elemzés	19
Helyi gazdaság	19
Ipar	19
SWOT ANALÍZIS	23
CÉLKITŰZÉSEK	25
A Fenntartható Fejlődési Program Környezeti Célkitűzései	26
Társadalmi szempontú célkitűzések.	28
Gazdasági szempontú célkitűzések	28
A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA	29
A fenntarthatóság megvalósítását segítő módszerek	29
A fenntartható fejlődés megvalósításáig vezető út	32
Elvégzendő feladatok.	35
Környezeti szempontú feladatok.	35
Társadalmi szempontú feladatok.	36
Gazdasági szempontú feladatok	38
A Program személyi, szervezeti, jogi, infrastrukturális háttere	38
Értékelés	39

LOCAL AGENDA

A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága. A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: *"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket".*

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik:

- szociális (társadalmi)
- gazdasági és
- környezeti

pilléreken és mindháromat együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba

1. ábra: A Fenntartható fejlődés alappillérei

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: "A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg." (Átmenet a fenntarthatóság felé; Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege:

Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a

fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A fenntartható fejlődés nemzeti stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

A FF környezeti szempontjainak figyelembe vétele az Európa Unió keretében benyújtott pályázatoknál:

Az Európa Uniós projektek tervezésekor javasolt eljárás a környezeti fenntarthatóságra történő hivatkozás és az azt szolgáló tervezett, gyakorlati törekvések bemutatása: ezért a pályázónak a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítését a pályázati dokumentáció

egészében (célok, tevékenységek és eredmények stb.) érvényre kell juttatnia. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét összefoglalóan is értékelnie kell a pályázati adatlap megfelelő pontjaiban. A FF reális, és ténylegesen érvényesíthető szempontjainak pályázatba történő megfelelő beépítése így “versenyelőnyt” jelent a pályázat elbírálása során.

Local Agenda Szank vonatkozásában Szank Községi Önkormányzat a település lakosságával és gazdasági szereplőivel együttműködve kívánja megvalósítani a településfejlesztést oly módon, hogy eközben a fenntartható fejlődés elve minden vonatkozásban a lehető legnagyobb mértékben érvényesüljön. Ehhez első lépésként a fenntarthatóság helyi programját teremti meg, amelynek alkalmazásával és folyamatos aktualizálásával a település hosszú távon a szociális jólét, a társadalmi igazságosság, valamint a természeti és épített környezet megóvásának érvényre juttatásával egyre inkább élhető és otthonos településsé válhat.

A feladat elvégzése a jól definiált és könnyen érthető elvek ellenére sem egyszerű, tekintve, hogy a gondolkodásmód átformálását igényli mind gazdasági, mind településvezetési (politikai), mind lakossági szempontból.

A program megvalósításához tudatosítani kell minden érintett szereplővel, hogy a fenntarthatósági célok elérése közös érdek, és a szükséges áldozatok meghozatalával hosszú távú –több generációra előre mutató hasznok (illetve az elkerülhető károk) mértéke felbecsülhetetlen. Éppen ezért a kapcsolatok építése, a folyamatos kommunikáció, érdekegyeztetés és a közös célok megteremtése elsődleges fontosságú.

Szank Fenntartható Fejlődési Programja a település helyi sajátosságait szem előtt tartva, a lokális lehetőségeket és gazdasági-társadalmi környezeti jellegzetességeket figyelembe véve illeszkedik a Nemzeti Stratégiához, azon keresztül pedig az ENSZ törekvéseihez, a globális célokhoz.

1. HELYZETELEMZÉS

1.1.Környezet állapota

1.1.1. Földrajzi elhelyezkedés

Szank az Alföld Duna-Tisza közti homokhátságának szerves része, a keleti hosszúság 19° 17'- 19° 87' és az északi szélesség 46° 15'- 46° 40' között helyezkedik el Bács-Kiskun megyéhez tartozik. A község északnyugat-délkeleti irányban hosszanti elhelyezkedésű.

Összterülete: 74,83 km², lakóinak száma: 2545 fő.

1.1.2. Klíma (éghajlati adottságok)

A Bugaci-homokhát mérsékeltlen meleg, és száraz éghajlatú kistáj. Sajátos vonásai a csekély borultság, a napfényes órák igen nagy száma, a hőmérséklet nagy napi és évi ingása, valamint a viszonylagos szárazság és a levegő alacsony relatív páratartalma.

A Duna-Tisza köze az ország legmelegebb területei közé tartozik. Az évi borultság 52-57%. Az évi középhőmérséklet 10,4-10,5 °C. A leghidegebb hónap (január) középhőmérséklete -1,5- -2 °C, a legmelegebb hónap (július) középhőmérséklete 21-22 °C. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,4-34,7 °C között vannak. Az évi abszolút minimumok átlaga pedig -16,0-16,5 °C.¹ Az évi átlagos hőmérsékletingadozás elég

jelentős 23-24 °C. A téli napok száma csak 26-31, de gyakoriak a kemény fagyok. Korán tavaszodik, április 7-12. között az átlaghőmérséklet 10 °C fölé emelkedik. A nyári napok száma 81-84. Ősszel átlagosan október 17-21. között süllyed ismét 10 °C alá a hőmérséklet napi átlaga. Az évi átlagos napsütéses órák száma 2100. Az uralkodó szélirány az északnyugati, de gyakoriak az északkeleti és a nyugati szelek is.

A Duna-Tisza köze az ország egyik csapadékszegény része. Az évi csapadékmennyiség 500-550 mm, amelyből a tenyészidőszak csapadéka 300-350 mm. A csapadék évi eloszlását a nyár eleji maximummal és a novemberi másodlagos maximummal, illetve a téli minimummal jellemezhetjük. A nyári hónapokban gyakran fellépő aszály nagy károkat okoz a mezőgazdaságban. A hótakarós napok száma kevés a Kiskunságon, átlagosan 30-40 nap. A tájegység éghajlatának egyik jellemző vonása, hogy a levegő páratartalma igen alacsony, sokéves átlagban 71-74%, de az aszályos nyári napokon alig haladja meg a 10%-ot.

1.1.3. Vízrajz

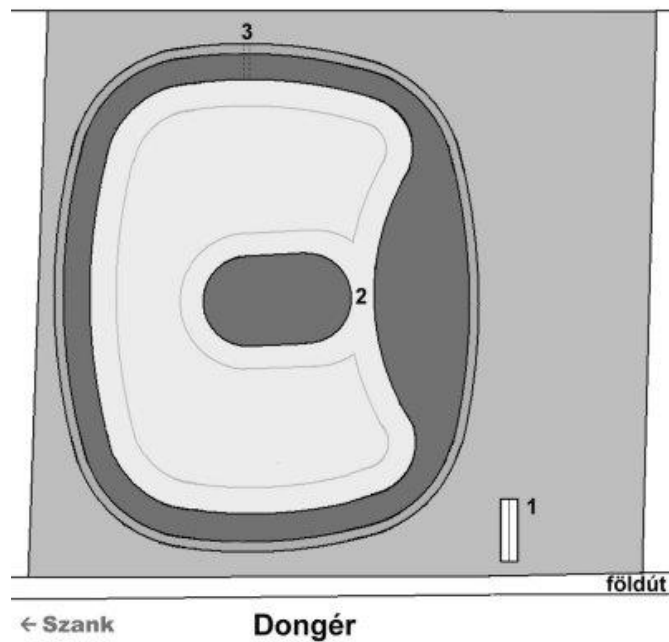
A homok jó vízáteresztő, de meghatározott mélységben jó víztároló kőzet. A buckás háta közötti mélyedésekben fekvő vápokban többnyire víz állt. Amíg a község határában a vízelvezetés nem volt megoldva a homokon lévő tavak és mocsarak vize a felszíni elfolyás hiánya miatt csak a talajba tudott leszivárogni. A tavak és tócsák talajba történő beszivárgása, majd elpárologása után fehér lett a táj. Óriási foltokban, vastag sziksó réteg virágozott ki a száraz medrek felszínén. A szanki határ jellemzője, hogy a régi vízállásos területeken 1-3 m mélységben réti mészkő található. E mészkő legtöbbször annyira kötött, hogy régen építésre is használták. A kőréteg vastagsága 30-70 cm.

Szank vízügyi szempontból a Dongér-csatorna vízrendszeréhez tartozik, melynek feladata, hogy a felszíni vizeket összegyűjtse és levezesse. Vízyűjtőterülete mintegy 1900 km². A Dongér-csatorna hossza 85 km, a szanki mellécsatornáé pedig 8 km, fenékszélessége 3-4 m, a talajfelszínnél pedig 10-12 m széles. A csatorna az év nagy részében állandó vízfolyással bír, de a szárazabb években teljesen kiszárad.

Banó tó Dongér-csatorna több hektáros területe. 2007 óta az ATIKÖVIZIG a Dongér kezelője. Táj rehabilitációs projekt keretében a növény és állatvilág megóvása, rehabilitációja miatt tavaszi belvizekkel feltöltésre kerül. Így előzhető meg a környezetében lévő területek el sivatagosodása.

Szank határában található egy az önkormányzat tulajdonát képező horgásztó. A horgásztó 2009-ben épült, LEADER program keretében 100%-os támogatás intenzitással. A beruházás összértéke 34.5 millió forint volt.

A beruházás során egy horgásztó, valamint egy horgász tavi pihenőhely építésére került sor. A horgásztó 15 ezer m² vízfelülettel, 1,8 m átlagos vízmélységgel, a tó közepén egy 1600 m² területű szigettel készült el. A tó egy részén 4 m mélységű csatorna is kialakításra került. A tó állandó vízszintjét egy tiltós vízleeresztő műtárgy biztosítja. A tó megvilágítása napelemmel működő kandaláberekkel történik. A horgász tavi pihenőhely egy tároló helyiségből, két mosdóból (ezek közül egy akadálymentes) - és egy 100 m²-es fedett területből áll. Hosszú távú földbérleti szerződés keretében a területet az Olajbányász Horgászegyesület kezeli, tartja karba.

Szankon a geotermikus gradiens értéke 20m/0C, ami meghaladja az országos átlagot (18m/0C), ezáltal a vidék termálvízzel bőven ellátott. Ezt jól példázza az 1984-ben feltárt, a belföldi turizmus által is jól ismert kiskunmajsai termálvíz.

1.1.4. Talaj

Szank a Duna-Tisza köze Bugaci homokhát kistájához tartozik.

A terület felszíne általában futóhomokkal fedett hordalékkúp-síkság. A szélhordta homok agyag- és iszaprétegre rakódott le, de a homok alatt helyenként a 8-12 m vastagságú löszréteg is megtalálható. A homokot az uralkodó északnyugati irányú szél a Duna-völgyéből szállította a hátságra és beborította vele az alaprétet. A hordalékkúp-anyag fekéje pannónia kori kőolajat és földgázt tartalmazó tengeri-tavi üledék.

A Bugaci-homokhát orográfiai domborzattípusát tekintve enyhén hullámos síkság,

elgátolt kismedencékkel, laposokkal. A község határterületén három északnyugat-délkelet irányú, egymással párhuzamos homokhát húzódik, melynek egyikére, a középső homokhát délkeleti részére települt a falu. A homokos terület alig észrevehető délkeleti irányú lejtése az uralkodó északnyugati széljárással magyarázható. A garmadák magas homlokait az északnyugati szél állandóan koptatta, miközben a homokot délkeleti irányban szétterítette. A homokhátakkal párhuzamosan deflációs teknők húzódtak, melyekben apró tavak sorakoztak, ezeket a „selyméket” csapadékos időben nagykiterjedésű belvíz töltötte ki. A szárazföldi éghajlatú területen, az igen meleg nyár és a gyakran több hétig tartó aszály miatt, az alig néhány deciméteres mélységű tavakban az erős párolgás során az oldott sók koncentráálódtak és meszes-szódás szikes, szoloncsák-szolonyec típusú talajokat hoztak létre.

A domborzati viszonyok - bár ma is felismerhetők - az utóbbi 70-80 év alatt jelentősen megváltoztak, ami a lakosság természetátalakító munkájával magyarázható. A homokhátak mozgását a tervszerű fenyőerdő, szőlő- és gyümölcsös telepítéssel megállították. A mélyebb területek használhatóvá tétele érdekében a belvizek levezetése vált szükségessé. A levezetést biztosító csatornarendszer kiépítése 1939-40-ben kezdődött meg, amely során meghatározták az alapvető nyomvonalakat, de az érdemi munka csak az 1950-es évek végén, az állami csatornázási akció során valósult meg.

Szank területén a lösztáblát homok fedi. Az ember céltudatos beavatkozásának eredményeképpen a hajdani futóhomok helyett ma már a kötött homoktalaj a meghatározó.

A humuszos homoktalaj durvább szemcsékből áll, humusztartalma gyakran a 2%-ot is eléri.

A homoktalaj mellett foltokban szikes termőtalajok és szikes terméktelen talajok is megtalálhatók. Jellemző, hogy a szikes és nem szikes talajok mozaikszerűen helyezkednek el, és aránylag kis térszín különbség is elég ahhoz, hogy a viszonylag magasabb területeken jó termékenységű nem szikes, míg a mélyebben fekvő helyeken terméktelen szikes talajokat találjunk. A szoloncsák-szolonyec talajok felszíne vagy rendkívül nedves – az év jelentős részében vízborítás alatt is állnak -vagy igen száraz, kemény, megművelhetetlen.

Az emberi tevékenység hatására, a belvízelvezető csatornák kiépítésével a térség talajai szárazabbá váltak.

1.1.5. Levegő

Magyarország levegőminőségi helyzete – az utóbbi évtizedekben, a nagy mennyiségben kibocsátott „hagyományos” légszennyező anyagok emissziójának csökkenése ellenére – sok területen még mindig nem kielégítő.

A levegő minőségét a természeti tényezők mellett (talajviszonyok, uralkodó szélirány,

csapadék, stb.) elsősorban a mező- és erdőgazdálkodás, az ipar- és szolgáltatóipar, a közlekedés, valamint a lakossági tüzelés határozza meg. A mezőgazdaság főleg a gyér növény-borítottságú időszakokban zajló kiporzással és az állattartó telepek szag- és bűzhatásával szennyezi a levegőt.

A távolabbról érkező légszennyezés mértéke sem számottevő. A technológiai eredetű levegőterhelés tehát elenyésző, a nitrogén-dioxid és kén-dioxid kibocsátás mind a fűtési, mind a nyári félévben megfelelő, nincs határérték túllépés.

Szank település levegőjének szennyezettsége összesített légszennyezettség adatok alapján „jó” minősítésbe esik.

A kémiai légszennyező összetevők vonatkozásában Szank levegője nem kifogásolható. A település területén a gázfűtés térnyerése kedvező hatású, a gázszolgáltatás minden ingatlanról elérhető. A fűtőkorszerűsítés után már csak a kerti hulladékok időszakos égetéséből származó szennyező anyagok (CO, NO, korom és egyéb bűzös anyagok) csökkentését kellett megoldani. Ezért helyi rendelet szabályozza a kerti hulladék égetését, ennek érdekében az önkormányzat ingyenes levél és kerti hulladék elszállítást biztosít. Az egyedi fűtéssel rendelkező lakóházakban a megfelelően karbantartott tüzelőberendezésekben csak az arra a berendezésre engedélyezett tüzelőanyagot szabad égetni. A háztartási fűtőeszközökben a tüzelőanyag egészségre káros égéstermék kibocsátó anyagot - különösen ipari hulladékot, műanyagot, gumit, vegyszert, festéket, stb. - nem tartalmazhat.

1.1.6 Növényzet

A szanki flóra a Duna-Tisza közti flóratartományba tartozik. Jellemző erdőtársulásai a pusztai tölgyesek, akácosok, és a fehérnyáras borókások. Elterjedt nyílt társulások a pusztai csenkeszesek, a homoki legelők és az alföldi homok puszták. Ma már kisebb számban fordul elő a védett árvalányhaj.

1.1.7. Állatvilág

Kiskunsági nemzeti parkban található Európa egyik legnagyobb tűzokpopulációja, de kiváló hely számos más ritka és érdekes faj megfigyelésére, közülük például az alábbiaknak: kerecsensólyom, parlagi és békászó sas, vöröskarmú vércse, nagykócsag, ugartyúk, szalakóta, gyurgyalag, sárgarigó, balkáni fakopáncs, kuvik, székicsér, cigányréce, fülemülesitke, függő- és barkóscinege.

Mind tavasszal, mind ősszel igen fontos átvonuló terület, a téli vendégek pedig tovább tarkítják a madárfaunát. A hatalmas daru és lúdcsapatok közt rendszeresen találhatunk különlegességeket, mint például vörösnyakú ludakat, kis lilikeket, apácaludakat.

1.1.8. Közlekedés

A település jelenleg forgalmi árnyékban van. A regionális jelentőségű utak közül csak az 54-es főútról lehet Szankra eljutni (bár három összeköttetési ponttal). A település az M5-ös autópálya 25 km-es vonzáskörzetének határán helyezkedik el, bár nem közvetlen az összeköttetés. Ez a zsáktelepülési adottság a közlekedés, szállítmányozás szempontjából nem előnyös. A bekötő utak túlterheltek és szintén felújításra szorulnak. Szank szempontjából nagyon fontos kérdés, hiszen a szállítmányozást, fuvarozást is hátrányosan befolyásolják a rossz minőségű utak, ami már a helyi gazdaság – elsősorban mezőgazdaság – rovására megy. Ezen a helyzeten javított a Szank-Jászszentlászló út felújítása. Távollabbi tervek között szerepel a közvetlen elérés kiépítése az 54-es főút felé (Szank-Bócsa közötti út). A vasúti közlekedés 2009-ben sajnos megszűnt (Kiskunmajsa-Kecskemét keskeny nyomtávú vonal), mert nem lehetett gazdaságosan fenntartani.

1.1.9. Épített környezet

A község főtere, a Szent István tér, az utóbbi évek munkája nyomán lett éke Szanknak és számos műemléknek ad helyet, mint például a Turul-szobor világháborús hősök neveivel, fából faragott Nagy-Magyarország a testvértelepülések feltüntetésével, Nagy-Magyarország-szobor Szent István „fejjel”, Széchenyi-szobor, kopjafák, millenniumi emlékmű, valamint a „Születések fája” elnevezésű szobor. A polgármesteri hivatal falán helyezték el a 2001-ben megérdemelten elnyert „Az év faluközpontja” emléktáblát a „Virágos Magyarországért” verseny keretein belül. Nem régen került átadásra a korábbi játszótér helyén egy új játszó- és pihenő park, ahol szökőkút is helyet kapott. A község parkjában található egy olajbányász emlékmű, valamint egy faragott székely-kapu is. Utóbbihoz hasonló kapu bejáratként szolgál a község óvodájának.

1.1.10. Lakásállomány

Szank az olajipar betelepülése után indult fejlődésnek. Ami a házállomány megemelkedésében tükröződött leginkább. Kiskunmajsához hasonlóan ÉNy-DK-i irányultságú, de településképe rendezettebb, az utcák tágasabbak, egyenesek. Kiskunmajsával

ellentétben nem jellemzőek rá a kis porták, az öreg, korszerűtlenül kialakított épületek. A lakások kora relatív fiatal és állapotuk kielégítő. Ezt mutatja is a házak megszűnéséről szóló 2000 – óta 2005-ig tartó statisztika, hogy csak 2002-ben szűnt meg három ház avulás miatt. A házépítési kedv is egyre kedvezőbb Szankon a vizsgált időszakban. Az új házak esetében megállapítható, hogy több mint a fele, 60-75%-a három vagy annál több szobás ház. Tehát az elvándorlás és elszegényedés nem mutatható ki a lakásállomány alapján. A házakhoz vezetékes telefon és kábeltelevízió beköthető.

11.1.11. Energiaszolgáltatás

A Kiskunmajsai Kistérség ebben Szank község is egyértelműen jól ellátott gáz, és villamos energiával. Szank alatt húzódó szénhidrogén mező nagy nyomású kőolajat, nagyobb hányadban földgázt tartalmaz. Ez magával hozta, hogy nagy nyomású gázvezetékek csatlakoznak az országos gerinchálózatra, valamint a lakossági gázszolgáltatás nagyon gyors, országos átlag fölötti kiépülését hozta magával. A belterületeken középnyomású hálózatok kerültek kiépítésre, a települések az országos hálózat több pontjáról kapják a betáplálásokat. Az energiatermelés jóval gazdaságosabb formája jelenik meg a településen, ha megépül a biogáz kiserőmű.

1.1.12.Vízellátottság

Szankon önálló vízmű van kialakítva, mint a kistérség többi településén. A megfelelő vízkezelő rendszer vastalanítóval van ellátva. A falu vízhálózatba bekötött lakásainak aránya megfelel a megyei átlagnak, figyelembe véve, hogy csak a belterületi lakások vezetékes vízellátása megoldott. 2005-ig 929 lakás lett bekötve az ivóvízrendszerbe. Tekintettel a magas külterületi lakosságszámra minél előbb meg kell oldani a tanyás területek egészséges ivóvízzel való ellátását. 2008-ban 4 km hosszúságú vezeték építés történt a település zártkerti részén Kiskunmajsa irányába.

1.1.13.Szennyvíz- és hulladékkezelés

A közműolló 100%-os kiépítettségű a községben. A település egy nyomóvezetékkel rácsatlakozott a jászszentlászlói szennyvíztisztítóra, amely képes befogadni a keletkezett kommunális szennyvizet. A szennyvízelvezetés és tisztítás egy olcsóbb formája alakult ki. A szennyvízelvezetés egy saját tisztítóműre, biológiai úton való tisztítása és a község északi 22 külterületén való elhelyezésével jelentős nagyságú terület vízháztartását lehetett volna

javítani. Ezzel mezőgazdasági hasznosítás intenzívebb formája tudott volna kialakulni, ezáltal a községben lakók és az önkormányzat jobb jövedelemszerzési adottságokkal rendelkezne.

2008. szeptember 1-jétől szervezett formában heti rendszerességgel történik a hulladékszállítás, két hetente háztól történő elkülönített hulladék szállítás valósult meg 2015. május 5-től.

1.2. Szociális háttér bemutatása

1.2.1. Demográfiai viszonyok

Alaphelyzet: Szank lakosság száma 2514 fő. A térség magas külterületi lakosságszámmal rendelkező térségek közé tartozik. 1990-ben még mindig csaknem a megyei érték duplája volt a térségben élő külterületi lakosok aránya, annak ellenére, hogy 1970 és 1990 között a külterületi lakónépesség száma igen erősen csökkent. Míg a lakónépesség a vizsgált időszakban kb. a 80%-ára csökkent, addig a külterületen élők száma a 40%-ára. 1970-ben még a térség minden második lakója külterületen élt, 1990-ben pedig már csak minden negyedik.

A szanki népességen belüli nemi arány az elemzett hat év folyamatai alapján, hasonlóságot mutat a magyar népesség főbb tendenciáival. A nemi arány megoszlását tekintve, a nők aránya magasabb, mint a férfiaké. A hat éves időszoron megfigyelhető nemek szerinti megoszlás, a női népességnél stagnálást mutat, addig a férfiaknál egy kisebb lineáris növekedést.

Ezt a folyamatot az is igazolja, hogy 2000-ben a nők száma a teljes népességhez viszonyítva 51,9%-ot tette ki, a férfiaké 48,1% volt. Ugyanez az arány 2005-ben a nők részéről 51,1%-t tette ki, a férfiaké 48,9%-ra nőtt. Ez az 1%-n belül eltérést a fiatalabb korosztályon belüli fiú arány növekedése okozta.

A 0-17 korosztálynál a nemi arány 2002-től megfordul, és fiú többletről beszélhetünk, 2004-ben, már 4,5%-kal (összesen 27 fő eltérés) több fiú volt a fiatal korosztályon belül. Ez a nemi arány megfordulása természetesen, hiszen Magyarországon 1,5-szer több fiú születik, mint lány. Az aktív és az idős korosztályon belül a nemek megoszlását figyelembe véve stagnálásról beszélhetünk, csak a női arány mindkét korosztályon belül magasabb. Szank esetében is megállapítható, hogy jobbak a nők túlélési esélyei, mint a férfiaké. Így a nők átlag életkora is magasabb, mint a férfiaké.

Ha részletesebb korösszetételt nézzük lakónépességre vetítve - akkor megállapítható – hogy a 60 év fölöttiek csoportja biztosítja a nyugdíjasok magas számát, addig az alsóbb korcsoportok egymás után csak stagnálást mutat.

A 40-59 év közötti, 20-29 és 30-29 év közöttiek együtt, valamint 0-19 évesek a korszerkezeti állandóságot mutat (26-25%). Ez az állandóság fenn marad addig, amíg fiatal generáció helyben marad, ill. ha nem lép be a migrációs áramlatba. A falu népesedési folyamataira nem hat ki a korszerkezet. A népesedés teljes vizsgálatával állapítható meg a stagnálás.

A főbb népesedési és népszaporulati paramétereket részletesen nézve, megfigyelhető egy kisebb mértékű fogyás, amelynek fő oka az enyhén magasabb halálozás az idősebb korcsoportban és a gyenge reprodukciós képesség az aktív, szülőképes korú korcsoportban. A természetes népszaporodás is csökkenő tendenciát mutat a pozitív vándorlási mérleg miatt. A falu esetében a bevándorlási többlet, elsősorban a külterületeket érinti. Itt a megfigyelt migráció nem pusztán, a hazai vándorlásra szorítkozik, hanem már jelentkezik a nemzetközi bevándorlás is.

A népesség helyzetét értékelve a stabilitás megállapítható, azonban az ösztönző célú jutatások és piaci feltételek megteremtése tarthatja fenn a kiegyenlített népesség viszonyokat, ill. indíthat el új, pozitív trendeket.

1.2.2. Oktatás

A közoktatástól egyéb célok mellett azt is várjuk, hogy elősegítse az egyenlőtlenségek csökkentését a társadalomban. Az iskolázottság kétféleképpen is javítja az egyén munkaerőpiaci helyzetét. Egyrészt növeli elhelyezkedési esélyeit, másrészt az elérhető kereset szintjét is emeli. Magyarországon a foglalkoztatottság függ az egyén iskolai végzettségétől.

Szank oktatási intézményei között említhetjük a Gy. Szabó Béla Református Általános Iskolát, mely a Kiskunhalasi Református Kollégium Központi Általános Iskola szanki tagiskolája. Az iskola 2012 nyarán intézményátvétellel került fel a református közoktatás térképére. Az intézmény tanulói 8 évfolyamon kapnak képzést. A felső tagozatosokból 2013 januárban alakult szintársulat.

Az óvodai ellátást 4 csoporttal a Kiskunhalasi Református Kollégium Gólyafészek Óvodájának, GY. Szabó Béla nevű tagóvodája biztosítja. Az óvodában az úszásoktatás önkormányzati támogatással biztosított.

A kiskunmajsai Dózsa György Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium a legközelebbi középfokú oktatási intézmény. Az iskola az utóbbi években kibővült; színvonalasabb oktatást biztosít, és nagyobb kapacitással bír, mint korábban.

Az iskolában az alábbi képzési formák állnak rendelkezésre:

- Gimnáziumi osztályok: 4 évfolyamos kerettantervre épülő helyi tantervű képzés (OM 027947-01) 7
- Idegenforgalmi szakmacsoport: 4+2 évfolyamos kerettantervre épülő helyi tantervű képzés. Gazdasági - szolgáltatási szakterület; vendéglátás - idegenforgalom szakmacsoportos oktatás (OM 027947-02)
- Informatikai szakmacsoport : 4+2 évfolyamos kerettantervre épülő helyi tantervű képzés. Műszaki szakterület; informatika szakmacsoportos oktatás (OM 027947-03)
- Média - kommunikáció oktatás: 4+2 évfolyamos kerettantervre épülő helyi tantervű képzés Közművelődés-kommunikáció szakmacsoportos oktatás (OM 027947-04) 8

Az intézmény keretein belül elvégezhető további szakképzések:

- Informatikai alkalmazásfejlesztő: (OKJ: 54 481 02 0000 00 00) A képzési idő 2 év, az érettségi típusától függetlenül bárki jelentkezhet. A jelentkezők a második év végén Internetes alkalmazásfejlesztő (OKJ 54 481 02 0010 54 03) végzettséget szerezhetnek.

1.2.3. Közművelődési intézmények

Közösségi ház

A közösségi házban található a közösségi könyvtár és a képtár.

Közösségi könyvtár

A közösségi könyvtárat 1956-ban alapították, 140 m²-es alapterületen. 2011-ben integrálódott a Katona József Megyei Könyvtárhoz, nyilvános könyvtári szolgáltató helyé alakult át. Az integrálódásnak köszönhetően ki tudják használni a Megyei Könyvtár könyvtárkapcsolati, illetve humán infrastruktúra hátterét. Könyvtárközi kölcsönzés útján biztosítani tudják a használók egyéni igényeinek kéréseinek kielégítését. 2011-ben NKA pályázati forrásból felújították: egységes arculat került kialakításra, gyerek, illetve felhasználóbarátá vált. Különböző célcsoportok számára könyvtári foglalkozásokat szerveznek.

Képtár

A képtárat 1986-ban alapították meg 140 m²-es alapterületen, ahol az időszakos kiállítások mellett, Gy. Szabó Béla alkotásai tekinthetők meg állandó kiállításként.

Művelődési ház

A meglévő lehetőségekre alapozva, tudatos fejlesztés keretében küllemében és tartalmában is megújult a szanki Művelődési Ház és Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér (IKSZT).

Az egykori bál-, és mozitermet impozáns rendezvényteremmé alakították, megnőtt a ház alapterülete, a használati meleg vizet napkollektor biztosítja, valamint megújult az épület fűtése és elektromos ellátása is. A tartalmi megújulásra utal nevének utolsó tagja a “szolgáltató tér”. Az IKSZT címet elnyert szanki önkormányzat 45 millió forintos pályázati támogatás és 15 millió forint saját forrás segítségével tudta felújítani közösségi találkozóhelyét, így már akár száz fő reprezentatív vendéglátására is alkalmassá vált a település központjában lévő épület.

Egészségügy

Szankon két főállású felnőttet és gyermekeket ellátó háziorvos, továbbá egy fogorvos látja el az egészségügyi szolgálatot, amelyhez egy-egy a háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolónő tartozik. Sürgősségi és szakorvosi ellátás nincs a faluban. Ezeket a szolgáltatásokat Kiskunmajsán lehet elérni. Védőnői szolgálat van a faluban, kéty főállású álláshellyel.

A közelmúltban került átadásra a kistérségi járóbeteg-szakellátó központ épülete Kiskunmajsán, mellyel az egészségügyi helyzet jelentősen javul a kistérségben, hiszen korábban Kiskunhalasra (súlyponti kórház) vagy Kiskunfélegyházára (kórház) kellett átjárni, néha a leghétköznapibb ellátásért is.

1.2.4. Szociális ellátások

Szociális ellátások

Személyes szolgáltatások

Alapellátás:

- házi segítségnyújtás
- étkeztetés
- tanyagondnoki szolgálat
- idősek klubja
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Szakosított ellátás:

- idősek otthona

A szociális alap és szakosított ellátásokat a Magyarországi Református Egyház – mint fenntartó – biztosítja a település lakói számára.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

Pénzbeli ellátások:

- települési támogatás (100 %-ban önkormányzat biztosítja)
- rendkívüli települési támogatás (100 %-ban önkormányzat biztosítja)
- személyi és vagyoni katasztrófa helyzetbe jutottak támogatása (100 %-ban önkormányzat biztosítja)
- köztemetés (100 %-ban önkormányzat biztosítja)
- születési támogatás (100 %-ban önkormányzat biztosítja)

1.2.5. Társadalmi szervezetek

A civil szervezetek tevékenysége az igényeknek megfelelően alakul ki az egyes településeken. Általában az ilyen szervezetek működése rendkívül kedvező hatással van a közösségek életére egyrészt közvetlenül az érintett személyeken keresztül, másrészt a tevékenységekkel befolyásolt társadalmi – természeti - kulturális környezetben keresztül.

A civil szféra aktivitását az egyes civil szervezetek képezik. Ilyen az Együtt Szankért Egyesület is, amely a község fejlődésének elősegítését támogatja, különböző feladatok felvállalásával (pl. rendezvények, parkosítás, környezetvédelem, lakossági fórumok – a lakosság tájékoztatása aktuális pl. egészségügyi, közéleti témákban).

Civil szerveződés továbbá a Micimackó Alapítvány, amely óvodás korú gyermekek oktatásának támogatásával (pl. úszómedence, úszásoktatás, kreatív játékok beszerzése - készítése fafaragó tábor szervezésével) foglalkozik.

Egyéb társadalmi önszerveződés a:

- Szanki Talentum Alapítvány,
- Szanki Közbiztonságáért Alapítvány,
- Szanki Olajbányász Sportegyesület,
- Szanki Olajbányász Horgászegyesület,
- Bertóti István Vadásztársaság,
- Szanki Nyugdíjasklub,
- Együtt Szankért Egyesület,
- Szanki Ifjú Zenebarátok Köre Egyesület

1.3. Gazdasági elemzés

1.3.1. Helyi gazdaság

A gazdasági átrendeződésen megy át a település. Ez azt jelenti, hogy korábbi domináns foglalkoztatási és értékteremtési ágazatok és tevékenységek háttérbe szorulnak. Az eddigi fajsúlyos ipari jelleg háttérbe szorult a gazdaságiga szektorok között. Bár jelentősége még mindig nagy. A gazdasági döntések nem Szankon történnek, ezzel kiszolgáltatott helyzetben van a település. Ezzel párhuzamosan a piacgazdaságba való átmeneti időszak óta folyamatos mezőgazdasági változás megy végbe. Birtokkoncentráció, az agárnépeség csökkenése, a mezőgazdasági termelők kiszolgáltatottsága és a szövetkezeti integráció alacsony foka jellemzi. Viszont kiemelkedően magas a mezőgazdaság területi specifikuma Szankon. Szolgáltató ágazat szinte csak a lakosságot kiszolgáló kiskereskedelmi és vendéglátási tevékenységekre korlátozódik. Turisztikai bevételek nincsenek a településen.

1.3.2. Ipar

A Szanki lakosok hosszú időn keresztül jellemzően mezőgazdasági tevékenységgel foglalkoztak, és az ipar nem játszott szerepet a falu életében. Az 1940-es években kezdődött a szénhidrogén kutatás és feltárás (1964: folyamatos kőolaj-, és földgáz kitermelés kezdete), és az eredmények következtében átrajzolódott, specializálódott Szank gazdasága. A mezőgazdaság kezdett a relatív és abszolút mértékben háttérbe is szorulni, és a kőolaj kitermelés az első helyre került. Ez a leginkább a foglalkoztatási és jövedelmezőségi adatok bizonyítják (ágazati termelékenység). A MOL Rt. megjelenése munkát, és kényelmes életet biztosított az ott élők számára, és a falu lélekszámában, infrastruktúrájában és területileg is növekedésnek indult. A munkaerő jelentős részét a kőolaj kitermelés elszívta, ezért az eddigi

mezőgazdasági tevékenység melléktevékenységgé redukálódott. A MOL Rt. tevékenységének a 80-as évektől folyamatos csökkenése után a lakosság körében súlyos problémaként jelenik meg a munkanélküliség, illetve elvándorlás. A jelenlegi mezőgazdasági viszonyok viszont már nem képesek felszívni újabb munkaerőt. A mezőgazdasági ágazatnak is lassan csökkenő munkahely teremtési potenciálja van. Az iparban foglalkoztatottak száma 2004-ben 200 fő volt. A legjelentősebb foglalkoztató a MOL Nyrt. volt az elmúlt években, és még mindig annak számít, habár jelentős átalakításon ment át. A foglalkoztatottak létszáma folyamatosan csökkent, ami nagy mennyiségű felszabadult munkaerőt jelent. Működnek konfekcionálással, műanyagtermékek, szerszámok, gépalkatrészek, faipari és nyomdaipari termékek előállításával, lakatosmunkával, gumitermék előállításával foglalkozó vállalkozások.

Az új vállalkozások számára elsősorban adókedvezményeket biztosít a település. A helyi iparüzési adóról szóló önkormányzati rendelet kifejti az adókötelezettséget, meghatározza az állandó, illetve ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenységet, az adó alapját, mértékét, az adómentességet, az adóelőleget és különböző záró rendelkezéseket. Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó mértéke a 2000. évtől az adóalap 2%-a.

Vállalkozások árbevétel szerint:

VÁLLALKOZÁS NEVE	TEVÉKENYSÉG MEGNEVEZÉSE	FOGLALKOZTATOTTAK SZÁMA
MOL Magyar Olaj- és	kőolaj, földgáz	~40 fő

Gázipari NyRt. 1117 Bp. Október 23-a u. 18.	kitermelés, feldolgozás	
FGSZ Földgázszállító ZRt. 8600 Siófok, Tanácsház u. 5. 1. em. 108.	földgáz-szállítás	n.a.
GDF SUEZ Energia Magyarország ZRt. 6724 Szeged Pulcz u. 44.	lakossági gázszolgáltatás	n.a.
TOOLTECHNIK Szerszám és Készülékgyártó KFT. 6131 Szank Kiszombosdóli 8.	szerszámgyártás, egyéb gumitermék gyártása, fémfeldolgozás, fémmegmunkálás, stb.	~40 fő
EDF DÉMÁSZ ZRt.	lakossági villamosenergia- szolgáltatás	n.a.
MOFER KFT.	fémmegmunkálás, huzaltermék gyártása	~12 fő

MOL Magyar Olaj- és Gázipari NyR t.

Név: MOL Magyar Olaj- és Gázipari NyRt. Cégforma: Nyilvánosan Működő Részvénytársaság. A MOL- csoport Közép-Kelet-Európa egyik vezető integrált olaj- és gázipari csoportja, az alábbi fő tevékenységekkel:

- kőolaj- és földgázkutatás és - kitermelés;
- kőolajtermékek finomítása, szállítása, tárolása és kis és nagykereskedelmi értékesítése;
- földgázszállítás;
- olefin- és polimergyártás és - kereskedelem;
- elektromos áram és energia ellátás gáz- és megújuló forrásokból.

A MOL-csoport tagja a magyar vegyipar egyik meghatározó szereplője, a TVK Nyrt., a szlovákiai Slovnaft olajipari társaság, az ausztriai Roth kis- és nagykereskedelmi vállalat. Stratégiai partnerünk a horvát INA.

TOOLTECHNIK Szerszám és Készülékgyártó KFT.

A TOOLTECHNIK Szerszám és Készülékgyártó Kft. 1990.12.10-én alakult a Bács-Kiskun megyei Szankon.

A társaság tulajdonosai belföldi magánszemélyek, akik egyben a cég irányítását is végzik. Megalakulásukkor a szerszámgyártás volt tevékenységük, amelyhez csatlakozott az élelmiszeripari gépgyártás, és később a szerszámok helyben történő működtetése érdekében a préstechnikai ágazat. Gép- és gépalkatrészgyártás területén a tervezéstől a beüzemelésig vállalják az igények kielégítését. Emellett vállalják egyedi gépek tervezését és gyártását.

A gyümölcsfeldolgozók részére a saját fejlesztésű magozó gépet több mint 10 éve folyamatos fejlesztéssel készítik. Ezzel a termékkel egyedülállóak Közép- és Kelet-Európában.

A fémtömegcikk gyártás területén közel 60 féle alkatrészt gyártanak. Szerszámgyártásukkal komplex vevő igényeket elégítenek ki a tervezéstől a beüzemelésig.

Egyedi madárriasztó (HUSSS) rendszert fejlesztettek ki, amellyel partnereik megóvhatják épületeiket a madarak által okozott károktól és kellemetlenségektől.

A vevői igények maximális kielégítése érdekében az ISO01:200090 minőségirányítási és az MSZ EN 14001:2005 környezetközpontú irányítási rendszert működtetnek.

MOFER Kft

Vasipari termék előállító cég. Székhelye Móricgát. A privatizációt követően került magán tulajdonba gazdasági társaságként szanki gyártási telephellyel. Kiemelt terméke az utánfutó készítés.

2. SWOT ANALÍZIS

<i>Erősség</i>	<i>Gyengeség</i>
<p>1. Nemzetközi piacképes mezőgazdasági specifikumok</p> <p>2. Szénhidrogén kincs a köztrétegekben, kedvező tározó adottságok</p> <p>3. Mezőgazdasági gyümölcstermesztés kedvező feltételei</p> <p>4. Stabil költségvetésű önkormányzat</p> <p>5. Fejlett szennyvíz-elvezetési infrastruktúra</p> <p>6. Geotermikus energiaforrás, jó minőségű ivóvíz</p> <p>7. Jó egészségügyi ellátás</p> <p>8. Mezőgazdasági erőforrások a Szankiak kezében összpontosul</p> <p>9. Ipar és a mezőgazdaság együttes jelenléte a községben</p> <p>10. Turisztikai desztináció közelsége</p> <p>11. Fejlett munkakultúra</p> <p>12. Erős helyi alapfokú intézmény és a térségben a középfokú intézmények jelenléte</p> <p>13. Erős szociális intézményrendszer</p> <p>14. Rendezett tiszta falu, alacsony bűnözési mutatókkal</p> <p>15. Vendégszerető emberek</p> <p>16. Alapinfrastruktúra teljes körű</p> <p>17. Gazdag kulturális program</p> <p>18. Kiskereskedelmi hálózat</p>	<p>1. Kevés a munkahely</p> <p>2. Kiszolgáltatott helyi gazdaság</p> <p>3. Feldolgozó ipar hiánya, nincs szanki kész vagy félkész termék</p> <p>4. Nincs valódi piac a termelők részére, túlmanipulált a piac</p> <p>5. Fiatalok családalapítási esélyei rosszak a faluban</p> <p>6. Szövetkezeti integrációk hiánya</p> <p>7. Megújuló energiahasznosítás teljesen kihasználatlan</p> <p>8. Vízháztartás a térségben rendkívül kiszolgáltatott</p> <p>9. Üzleti szolgáltatások nem elérhetőek a településen</p> <p>10. Gyenge település marketing, kommunikáció</p> <p>11. Gyenge belső és külső úthálózat, zsáktelepülési jelleg, rossz közlekedési helyzet</p> <p>12. Nem létező szanki turizmus</p> <p>13. Öregedő lakosság</p> <p>14. Nincs a mezőgazdaságot kiszolgáló kézi munkaerő</p> <p>15. Kisebbségek számának növekedése, szociális spirál begyűrűződése</p> <p>16. Helyi fiatalok szórakozását kiszolgáló létesítmény hiánya</p>

<p>19. Város közelsége</p> <p>20. Természetvédelmi területek a térségben</p> <p>21. Helyben adnak érettségit</p> <p>22. Meleg homok, magas napfény tartalom – szoláris energia</p> <p>23. Kulturális és rekreációs lehetőségek</p>	
<p><i>Lehetőségek</i></p>	<p><i>Veszélyek</i></p>
<p>1. Mezőgazdaság általános és hatékony támogatási rendszere alakul ki</p> <p>2. Állami normatív támogatások rendezése</p> <p>3. Szakmai alapokon nyugvó vidékfejlesztési politika</p> <p>4. Állami gáztároló projektek esetén felértékelődik a település</p> <p>5. Piac megteremtése a mezőgazdasági termékeknek</p> <p>6. A térség turisztikai felértékelődése</p> <p>7. A térségbe működő tőke áramlása, új munkahelyek létrejötte</p> <p>8. Munkahelyteremtést támogató és kedvezményesebb járulékrendszer létrejötte</p> <p>9. Oktatás-képzési támogatási rendszer javulása</p> <p>10. Regionális-megyei úthálózat, szállítmányozási és közlekedési lehetőségek javulnak</p> <p>11. Megújuló energiahasznosítási technológiafejlődés, energetikai politika átrendeződése</p>	<p>1. Általánosan rossz vidékfejlesztési politika, centralizáció</p> <p>2. Globalizáció, manipulált piac</p> <p>3. Országos helyzet bizonytalansága</p> <p>4. Fiatalok országos elvándorlási jelensége</p> <p>5. MOL visszalépése, szanki telephely felszámolása</p> <p>6. Alacsony mezőgazdasági támogatások, alacsony felvásárlási árak</p> <p>7. Mezőgazdasági termelők kiszolgáltatott helyzete továbbra is folytatódik, külföldi áruk behozatala</p> <p>8. Túlbürokratizált mezőgazdaság, romló országos gazdasági helyzet</p> <p>9. Vállalatalapítási és fenntartási költségek emelkednek</p> <p>10. Klímaváltozás</p>

<p>12. Szeged-Solt útvonal fejlesztése</p> <p>13. Civil támogatási rendszer fejlesztése</p> <p>14. Témapark kialakítása (kiskun emlékhely)</p> <p>15. Helytörténeti kiállítás létrehozása – idegenforgalom javulása</p> <p>16. Biogáz kistermelő létesítése révén újrahasznosítás, gazdaságosabb energiatermelés – majd nagy elektromos-áram igénylő befektetések érkezése</p> <p>17. Geotermikus hő kúttal lehetséges a település gazdaságos fűtése – majd hőigényes befektetések érkezése</p> <p>18. Sikeres ITDH ZRt. közreműködés</p> <p>19. Szanki méz és meggy</p>	
--	--

3. CÉLKITŰZÉSEK

Szank Község Fenntartható Fejlődési Programjának elsődleges célja, hogy a környezeti-, a társadalmi, és a gazdasági fejlődést oly módon biztosítsa, hogy az hosszú távon, generációkon keresztül fenntartható legyen, eközben a európai- és nemzeti célkitűzéseket szűkebb, térségi keretek közé helyezze. Az önkormányzat fenntartható fejlődés elvét a Riói Csúcs és az „Agenda 21” által megfogalmazottak alapján értelmezi, a lakosság, a gazdasági szereplők és civil szervezetek bevonásával.

A program lehetőséget nyújt a település különböző szempontok szerint történő fejlesztésére úgy, hogy az egyes szegmensek fejlesztése során más területek ne kerüljenek hátrányba, a különálló fejlesztési célokat hosszú távon, egy programba integrálja, és egymással harmóniába hozza.

Ehhez a Program az alábbi stratégiai célokat tartja szem előtt:

- Szank Község Fenntarthatósági Fejlődési Programja összpontosított politika, ami integrálja az egyes szektorok „környezet es fejlődés” típusú problémáit, tervezési céljait és értékeit, döntéshozását és végrehajtási mechanizmusát;
- Elkötelezett a helyi problémák felismerése és megoldása mellett, mindezt hosszú távú időkeretben gondolkodva;

- A környezeti hatásokat tudatosan összefüggésbe hozza a mögöttes gazdasági és politikai nyomásokkal.
- A helyi jellegű kérdések, ügyek, döntések és intézkedések és a globális hatások között próbálja az összefüggéseket megtalálni, legyen az környezeti, vagy globális szolidaritási vetület.
- A közösség közreműködését erőteljesen próbálja motiválni. Az átlag polgárokat és az érdekcsoportokat igyekszik bevonni a „környezet és fejlődés” típusú ügyek tervezési, megvalósítási folyamatába.

A fenntarthatósági terv folyamatos felülvizsgálatot, és kommunikációs lépéseket igényel a gazdaság, az oktatás-nevelés, a helyi politika, a környezetvédelem, az egészségügy és civil szervezetek képviselőivel. Szerves részét képezi a települési Környezetvédelmi Program és a Települési Esélyegyenlőségi Program.

A program megvalósításával a település törekszik a helyi lehetőségek előnyben részesítésére, és a lokális erőforrások alkalmazására. Igyekszik a település életének minden szereplőjét bevonni a döntéshozatali folyamatokba. A közpolitikák fejlesztését, és azok megvalósítását a fenntarthatóság elvei alapján hajtja végre. Az eddig felhalmozott tapasztalatot és tudást, amit a fenntarthatóság terén magáénak tudhat, igyekszik minél szélesebb körben elterjeszteni. Ehhez igénybe veszi a helyi média kínálta lehetőségeket, az iskolai képzést, valamint egyéb civil és gazdasági fórumokat.

3.1 A Fenntartható Fejlődési Program Környezeti Célkitűzései:

Átfogó célok

- Szemléletformálás, a mindennapi élet környezettudatossá tétele.
- Környezettudatosság a településfejlesztés során.
- Környezetvédelmi program megvalósítása
- Oktatás, nevelés, képzés

Egyéb célkitűzések:

- Parkosítás, zöldfelületek arányának növelése.
- Kerékpárutak kialakítása, túraösvények létesítése.
- Energiafelhasználás mértékének csökkentése.
- Településrendezési terv alakítása során környezettudatosság fokozott érvényre juttatása.

- Közlekedésből származó környezetterhelés minimalizálása.
- Illegális hulladéklerakások felszámolása.

Ezen környezeti szempontokat folyamatos felülvizsgálat alá kell helyezni ennek, javasolt időintervalluma 3 év. A felülvizsgálatok során meg kell vizsgálni, hogy az egyes célok közül melyek valósultak meg és milyen mértékben. Az időközben felmerülő új elemeket integrálni kell a programba. Kommunikációt kell folytatni a lakosság, a gazdasági, oktatási, környezetvédelmi és egyéb szervezetek képviselőivel.

A Fenntartható Fejlődési Program Környezeti szempontú indikátorai 2020-ig.

- Önkormányzati környezeti szempontú képzések megtartása évente 1 alkalommal a munkatársak számára.
- Környezetvédelmi szempontú lakossági fórumok szervezése évente 1 alkalommal.
- 10 km kerékpárút kiépítése pályázati támogatás segítségével.
- A településen áthaladó forgalom sebességének tényleges csökkentése sebességkorlátozó táblák kihelyezésével, egyéb közlekedéstechnikai megoldásokkal.
- Önkormányzati és egyéb intézmények energiaellátása megújuló energiaforrással. KEOP forrás keretében pályázatot nyújt be az önkormányzat biomassza alapú villamos energia termelő létesítmény megvalósításának támogatására.

3.2. Társadalmi szempontú célkitűzések:

Elsődleges célok:

- A fenntartható fejlődés elveinek széleskörű ismertetése (LA 21, Riói csúcs)
- Hátrányos helyzetű csoportok (kisebbségek, fogyatékkal élők) képviselőinek bevonása a döntéshozatali folyamatokba, jogalkotási metódusba
- Egészséges életmódra való nevelés.

- Ifjúsági sport és szabadidős tevékenység lehetőségének biztosításával és rendezvényekkel fellépés a drogfogyasztás ellen.
- Közterhek arányosságának biztosítása.

Egyéb célkitűzések:

- Kisgyermekes Családok részére programok.
- Kommunikáció és tájékoztatás minőségének javítása a lakosság felé.
- Kerékpárút építése- turizmus fellendítése.
- Esélyegyenlőség megvalósítása az oktatásban.
- Közintézmények létesítése során akadálymentesség biztosítása.
- Az önkormányzati intézményekben az egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elvét érvényesíti, ennek érdekében felülvizsgálja a bérezési rendszerét és az esetleges hátrányos helyzetek kialakulásának okait.

Jelen Fenntartható Fejlődési Program szerves részét képezi Szank község Esélyegyenlőségi Programja.

A Fenntartható Fejlődési Program társadalmi szempontú indikátorai:

- a lakónépesség számának növelése.
- Egészséges életmód és kábítószer ellenes fórum szervezése évente minimum 2 alkalommal.
- Önkormányzat alkalmazottainak esélyegyenlőségi képzés megtartása évente 1 alkalommal.

3.3. Gazdasági szempontú célkitűzések

Elsődleges célok:

- Településfejlesztés a fenntartható fejlődés elvének érvényesítésével.
- Forrásteremtés, pályázatok készítése, kisvállalkozások segítése.
- Infrastruktúra fejlesztés.

Egyéb célkitűzések:

- A központtól távolabb fekvő iparterületre való közlekedés fejlesztése.
- Energiatakarékosság érvényesítése.
- Környezetpolitika és a gazdasági fejlesztések harmonizációja.

- Új vállalkozások létesítésének támogatása, ezzel munkahelyek létesítése.

A Fenntartható Fejlődési Program gazdasági célú indikátorai:

- Iparüzési adóból származó bevételek növekednek. (2020-ig 3 %-al)

4. A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA

A LA21 útmutató szerint a program megvalósítását számos módszerrel segíthetjük. Szank község a megvalósítás során törekszik a helyi élet minden szereplőjét bevonni a programba. Ezt fórumok szervezésével, partnerségi kapcsolatok létesítésével és erősítésével, oktatással és képzéssel, a helyi kommunikáció adta lehetőségek széleskörű alkalmazásával kívánja elérni.

4.1. A fenntarthatóság megvalósítását segítő módszerek

Fórumok, partnerségi kapcsolatok:

A LA21 tervezési folyamatában a partnerségi kapcsolatok olyan együttműködési formát jelentenek, amin keresztül a közösség minden fontos csoportja részt vehet a fenntarthatóság jegyében zajló tervezési és megvalósítási tevékenységben úgy, hogy kívánságaik, értékeik, ideáljaik és jövőképük megjelenjen a folyamatban. Egy, a közösséget képviselő érintett csoportokból álló fórum vagy hasonló testület különösen hasznos lehet a közösség támogatásának megszerzésében, irányításában és mozgósításában és az egész önkormányzati tervezési folyamatban hatékonyan részt vehet. A nagy érintett csoportokból létrehozott, egyes konkrét témákat megcélzó munkacsoportok különösen produktívak lehetnek.

Ennek megfelelően az Önkormányzat a fórumok szervezését gondosan, minden érdekelt szervezet, csoportosulás képviselőinek meghívásával tervezi. Az indikátorok között említett fórumokon felül az aktuális problémák kezelésére is megoldást, de legalább segítséget nyújthatnak rendkívüli fórumok.

Kollektív részvétel:

A helyi társadalmak fenntarthatósága lényegében attól függ, hogy az érintett társadalmi csoportok milyen mértékben képesek konszenzusra jutni a fenntarthatóságot biztosító folyamatok irányításában. Ennek a konszenzusnak a megteremtését az alábbi feltételek érvényesítésével lehet elősegíteni:

- A lakosság bevonása a döntési folyamatokba és az érdekegyeztetési mechanizmusba.

- A helyi kezdeményezések, lehetőségek és szerveződések támogatása.
- Mozgósító erejű, nyitott és innovatív településpolitika folytatása.
- Hatékony és költségkímélő hatósági apparátus kialakítása.
- Biztonságérzetet garantáló, a szociális kockázatokat kezelni képes településpolitika.
- A település külső képét és az ott-tartózkodás minőségi feltételeit folyamatosan javító törekvések (kultúra, szabadidő, pihenés, stb.).
- Aktív részvétel a fenntartható fejlődés település határain túli (regionális, országos, nemzetközi) akcióiban.

A fenntartható településpolitika egyik legfőbb jellemzője a település biztonságos pénzügyi helyzete és alkotó együttműködés a helyi gazdasági szereplőkkel. Ez az alábbi módon érhető el:

- Állandó kommunikáció és összhang a település és a gazdálkodók között.
- A környezetkímélő és szociálisan érzékeny gazdasági módszerek támogatása. (környezeti menedzsment-rendszerek alkalmazása, ökohatékony programok).
- A gazdaság készsége az externális költségek elismerésére (adó- és járulékpolitika).
- Összhang a településfejlesztési politika és a finanszírozási lehetőségek között.
- A munka (jövedelem)nélküliek tartós részvételének biztosítása a gazdasági folyamatokban a gazdálkodók hatékony támogatásával.

Egy település ökológiai fenntarthatósága megkívánja az erőforrások végeességének, valamint az emberi élettér terhelhetőségi határainak figyelembe vételét. Ennek biztosítékai:

- A közösség példamutató, környezetkímélő magatartása (környezet orientált közbeszerzés, fenntartható területpolitika).
- A környezeti szabályok-előírások körültekintő alkalmazása.
- A környezeti állapot-kataszter és intézkedési terv folyamatos aktualizálása.
- A környezeti problémák legteljesebb mértékű kezelése.
- Célszerű kooperáció a többi településsel.
- A helyi erőforrások és a többi település tapasztalatainak innovatív hasznosítása.

Oktatás, nevelés:

A fenntartható fejlődés folyamata lényegében a társadalom egészének és közösségeinek modernizációját jelenti. Ebben a folyamatban a természeti létfeltételek biztonságának a

következetes garantálása, a gazdasági versenyképességnek a közösség által megfogalmazott szinten tartása és az életminőség munka- és jövedelembiztonságon alapuló fejlesztése mind egyenrangú célként jelennek meg. A célok megvalósításában jut döntő szerephez – a kutatás, a tudomány és a technológiák mellett – az oktatás-képzés. Az új tudományos eredmények és technológiai innovációk intelligens hasznosítása kulcsszerepet kap jelen évtizedeink ökológiai, gazdasági, társadalmi és kulturális kihívásainak megválaszolásában.

Az oktatásban érvényesíteni kívánt legfontosabb alapelvek:

- Komplex szemlélet, a környezeti-gazdasági-társadalmi összefüggések integratív megközelítése.
- Egész életen át való tanulás-képzés igénye.
- Az oktatás lényege a tudás közvetítése, de irányt kell mutatnia a követendő fogyasztási- és viselkedési formák irányába is.
- Nyitottság az oktatási-képzési struktúrák változatosságára (például partnerség a képző intézmények, a civil szervezetek és a gazdaság között).

Kommunikációs lehetőségek:

A fenntarthatóságra alapozó programok kialakításánál és működtetésénél egyre inkább felértékelődik az információkhoz való hozzájutás és azok korrekt kezelésének, felhasználásának lehetősége.

Szank 2600 főnél kevesebb lélekszámú község kommunikációs lehetőségei meglehetősen behatároltak. Mindazonáltal ezen lehetőségeket a program megvalósítása során maximálisan ki kell használni. Az Önkormányzati Információs Hálózatra minden olyan információ felkerül, amely a programot érinti. Elsődleges fontosságú, hogy az aktuális problémák nyilvánosak és jól hozzáférhetőek legyenek.

Szank helyi kommunikációs eszközei:

Helyi Újság, valamint az Önkormányzat honlapja.

Szank Község Önkormányzata központi szerepet játszik a LA 21 megvalósításában. Ennek okai között említhetjük egyrészt, hogy a helyi közösség számára könnyen elérhető. Jelentős befolyással rendelkezik a helyi infrastruktúra felett. Az erőforrások egyik legnagyobb felhasználója, tekintve hogy mennyi intézmény és szervezet tartozik a fennhatósága alá.

A termékek és szolgáltatások egyik legnagyobb szervezeti fogyasztója, így jelentős befolyást gyakorolhat a beszállítókra.

Ezen felül más szervezetek előtt példaként szolgálhat és kell is szolgálnia. Az önkormányzat saját tapasztalatainak tovább adásával, megosztásával ösztönzőleg hathat mind civil, mind gazdasági szervezetekre, tőle független intézményekre egyaránt.

A helyi élet aktualitásairól, a várható jelentősebb változásokról és beavatkozásokról természetesen elsőként szerez tudomást, és ezen információkat megoszthatja a mindenki által könnyen hozzáférhető önkormányzati internetes honlapon, illetve egyéb kommunikációs eszközökön keresztül. Az önkormányzat ezen felül megteremti a kapcsolatot a helyi közösség és a nemzeti szintű politika között.

4.2. A fenntartható fejlődés megvalósításáig vezető út:

Partnerségi kapcsolatok kiépítése

Szervezeti struktúra kialakítása, a szolgáltatások felhasználói és nyújtói a közös tervezésről partnerségi megállapodásokat kötnek.

Lehetséges partnerek azonosítása:

- A partnerkapcsolatok céljainak és feladatainak meghatározása.
- A tervezés területének meghatározása.
- A tervezésre létrejött partnerkapcsolatok hatáskörének körülírása.
- A partnerkapcsolat-tervezés szervezeti kereteinek létrehozása.

Közösségközpontú problémaelemzés

Közösségi prioritások kijelölése

A szolgáltatási igények és problémák felfedése és rangsorolása közösségi konzultációkon keresztül.

- „Célközösségek” definiálása.
- Konzultáció módszerének kiválasztása.
- A közösségi ügyek felismerésének elősegítése.
- Az ügyek konkretizálásának elősegítése: a problémák pontos meghatározása.
- A közösségi prioritások kijelölésének elősegítése.
- A folyamat dokumentálása és értékelése.

Helyzetfelmérés, auditálás

A kiemelt szolgáltatási igényekhez és problémákhoz kapcsolódó szolgáltató rendszerek felülvizsgálatának elvégzése.

- A felülvizsgálat(ok) hatáskörének meghatározása.
- A felülvizsgálandó szolgáltató rendszer jellemzőinek meghatározása.
- A szolgáltató rendszer térképének elkészítése.
- Az adatszükséglet és források azonosítása.
- Az adatfeldolgozás és elemzés normáinak megalkotása.
- Adatgyűjtés és feldolgozás.
- A már létező szolgáltató rendszer állapotának felülvizsgálata és a bázis adathalmaz létrehozása.
- A kapacitás és teljesítmény határainak meghatározása az aktuális rendszerre vonatkozóan.
- A rendszerteljesítmény és kapacitás trendjeinek meghatározása.
- Felülvizsgálati jelentés készítése.

Stratégiai akciótervezés

Az akciófeladatok és cselekvési lehetőségek meghatározása. Fejlesztési célok kijelölése a szolgáltató rendszer számára, partnerkapcsolatok és programok létrehozása a célok elérése érdekében. Korlátok kijelölése a rendszerfeltételeket illetően, amelyek további problémaelemzést és tervezést vonnak maguk után.

- A közösségi prioritások és rendszer-felülvizsgálat áttekintése.
- A fenntartható szolgáltató rendszer jövőképe megalkotása (vízió).
- Akciófeladatok meghatározása.
- Cselekvési lehetőségek felismerése.
- Rendszerfejlesztési és -teljesítménybeli célok meghatározása.
- A célok elérésére létrehozott partnerkapcsolatok és programok meghatározása.
- Ösztönzés a jövőbeni elemzésre és tervezésre.

- Az akciótervről szóló jelentés elkészítése.

Megvalósítás és monitoring

A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről és a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- Az erőforrásigények és források meghatározása.
- Kivitelezési ütemterv.
- Az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti „híd” megteremtése.
- A programok kivitelezése.
- A tevékenységek és eredmények dokumentálása.
- A sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

Értékelés (audit) és visszacsatolás

Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről (feedback). A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése meghatározott trigger küszöböknél.

- Értékelő csoportok létrehozása.
- Értékelés időbeosztásának meghatározása (timetable).
- Célokra alapuló mutatók kidolgozása.
- A jelentés kereteinek definiálása.
- Értékelés elvégzése.
- A partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

4.3. Elvégzendő feladatok:

A fentiekben Szank környezeti-, társadalmi-, és gazdasági szempontú helyzetelemzését végeztük el. A helyzet elemzés alapján felmértük a kínálkozó lehetőségeket, és célokat határoztunk meg. A célok között rövidebb és hosszabb távú elemek is vannak.

Jelen fejezetben azokat a konkrét feladatokat vizsgáljuk, amelyek elvégzése szükséges a kitűzött célok eléréséhez. A feladatok egy része közvetlenül a felvázolt problémák

megoldására irányul, mások azonban a Fenntartható Fejlődési Programhoz más módon járulnak hozzá (pl. program aktualizálása). A feladatokat az eddigi felosztás szerinti témakörökre osztjuk:

Környezeti szempontú feladatok:

- 1.) Szank község rendelkezik települési környezetvédelmi programmal. A program felülvizsgálatát folyamatosan (kétévente) el kell végezni. A feladat elvégzésért a Képviselő-testület a felelős. Legközelebbi felülvizsgálat esedékessége 2016.
- 2.) Szank község helyi Építési Szabályzata rendelkezik az épített környezet megóvásáról, a szükséges intézkedésekről és a rendeletekről. Ennek a szabályzatnak a felülvizsgálatát szintén folyamatosan el kell végezni. A Felülvizsgálat során ellenőrizni kell, hogy jelen Fenntartható Fejlődési Programban meghatározott célok érvényre juttatása milyen mértékben valósult meg, szükséges-e új rendeletek, intézkedések bevezetése.

Szükség szerint módosítjuk.

Felelős: Pénzügyi Bizottság javaslatával a Képviselő-testület

- 3.) Pályázati lehetőségeket figyelemmel kell kísérni a környezeti szempontú fejlesztések forrásának megteremtése céljából. Különös figyelmet érdemel a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által meghirdetett Környezet és Energia Operatív Program (KEOP).

A feladat folyamatos.

Felelős: Képviselő-testület, Dél-Alföldi Térségfejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság

- 4.) Illegális hulladék elhelyezés elleni hatékony fellépés. Vizsgálni a kell az ilyen módon szennyező személyek azonosításának és felelősségre vonásának új lehetőségeit, valamint az illegálisan elhelyezett hulladék felszámolásának lehetőségét például pályázatokon keresztül.

A feladat folyamatos.

Felelős: Képviselő-testület, jegyző

- 5.) Lakosság és vállalkozói szemléletformálás az elkülönített hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás tekintetében. A feladathoz kapcsolódóan a szennyvízcsatornába kerülő szerves anyagok, olajszármazékok vegyi anyagok mennyiségének csökkentését is vizsgálni kell. Elsődleges feladat tájékoztató anyagok készítése, és gyakoribb hasonló témájú sajtómegjelenések generálása.

Folyamatos a feladat.

Felelős: Képviselő-testület, Kunság-Halás Kft.

- 6.) Zaj és Rezgésterhelés visszafogása érdekében további sebesség korlátozó táblák kihelyezése a megfelelő útszakaszokon.

Határidő: megalapozott előterjesztés szerint folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

- 7.) Önkormányzati intézmények felülvizsgálata környezethatékonsági szempontból, valamint energiatakarékosági berendezések alkalmazásának szempontjából. Pályázati lehetőségek keresése.

Határidő: Folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

- 8.) Helyi civil szervezetekkel való kapcsolattartás és együttműködés.

Határidő: folyamatos

Felelős: Képviselő-testület, polgáremster

Társadalmi szempontú feladatok.

- 1.) Lakosság és civil szervezetek bevonása a településfejlesztést illető döntéshozatali folyamatokba. Ennek megvalósításához bizottsági üléseken civil szervezeti képviselők jelenléte előirányzott.

Határidő: folyamatos

Felelős Képviselő-testület

- 2.) Fórumok szervezése, lakosság felé irányuló kommunikáció javítása. Internetes oldal fejlesztése.

Határidő: Folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

- 3.) Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata, esélyegyenlőségi törekvések alkalmazása az Önkormányzat mindennapos működése során, valamint az esélyegyenlőségi alapelvek integrálása az iskolai oktatásba, nevelésbe.

Határidő: folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

- 4.) Drogok ellen tájékoztatási program indítása az általános iskolában. Más városok hasonló, már működő programjával kapcsolatban információszerzés, és kapcsolat felvétel.

Határidő: Folyamatos

Felelős: Körzeti Általános Iskola, Családsegítő Szolgálat a Rendőrséggel együttműködve

- 5.) Szabadidős lehetőségek és programok lehetőségének vizsgálata az ifjúság és a kisgyermekes családok számára.

Határidő: Folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

- 6.) Közcélú foglalkoztatás növelési lehetőségeinek vizsgálata. Közterületek tisztán tartása, csapadék elvezető csatornák tisztántartása, stb.

Határidő: Folyamatos évente

Felelős: Képviselő-testület

- 7.) Közintézmények akadálymentességének biztosítása. Az újonnan létesítendő épületek, intézmények esetében az akadálymentesség szem előtt tartása.

Határidő:2020

Felelős: Képviselő-testület

- 8.) Egészséges életmód fontosságának tudatosítása a lakosság köreiben. Prevenációs programok, lehetőségek biztosítása. Egészséges életmód témájával iskolai szakkör illetve tanulmányi verseny szervezése.

Határidő: 2015

Felelős: Szank Községi Önkormányzat, Körzeti Általános Iskola

- 9.) Önkormányzat alkalmazottainak évenkénti esélyegyenlőségi képzése.

Határidő folyamatos.

Felelős Képviselő-testület

- 10.) Pályázati lehetőségek keresése, pályázás az egészségügyi, prevenációs, drog megelőzési, sportolási szabadidős tevékenységet érintő témakörökben.

Határidő: Folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

- 11.) Lakossági felmérés kétévenkénti elvégzése és értékelése a település értékeinek lakossági megítéléséről. A feladat a Program aktualizálásához fejlesztéséhez elengedhetetlen. (Kérdőívet az I. sz. melléklet tartalmazza.)

Gazdasági szempontú feladatok

- 1.) Új beruházások megindítása során a fenntartható fejlődés szempontjainak

érvényesítése. Az előzetes tárgyalások részét kell, hogy képezze a Fenntartható Fejlődési Programhoz való illeszkedés.

Határidő: folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

- 2.) Ipari terület tömegközlekedéssel való megközelítésének könnyítése, az eszközök használatának erősítése.

Határidő: igény esetén folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

- 3.) Pályázati lehetőségek nyomon követése, pályázás. A pályázati lehetőségekről tájékoztatás a helyi vállalkozásoknak. Állandó információs szolgálat.

Határidő: Folyamatos

Felelős: Képviselő-testület

4.4. A Program személyi, szervezeti, jogi, infrastrukturális háttere

Szank Község Önkormányzata a Fenntartható Fejlődési Program mellé bizottságokat rendelt.

Bizottságok:

- Pénzügyi Bizottság
 - Elnök. Tóth Mátyás
 - Tagok: Hachbold Gábor, Szabó-Mikor Éva, Rékasiné Dr. Oláh Gizella, Sipos-Szabó Ernőné

A Program végrehajtásában elsősorban a Képviselő-testület vesz részt, természetesen az egyes programelemek tekintetében az érintett bizottsággal karöltve. A bizottság ajánlásokat tesz a fenntarthatóság szempontjainak érvényesítéséről, amely javaslatokat a képviselő-testületnek kell megszavazni. A döntési mechanizmusba a civil és egyéb szervezetek képviselői a bizottsági üléseken keresztül folynak bele.

Szanknak kinevezett esélyegyenlőségi felelőse van. Az ő munkája, hogy az esélyegyenlőségi tervet folyamatosan aktualizálja, valamint, hogy az abban foglaltaknak érvényt szerezzen. Ennek értelmében az is a feladata, hogy a Fenntartható Fejlődési Program intézkedései során előtérbe helyezze az esélyegyenlőségi szempontokat.

A program eredményeinek értékelése, visszacsatolás

Az program eredményeként bekövetkező környezeti, társadalmi és gazdasági változások folyamatos dinamizmust mutatnak, így mindenképpen gyakori felülvizsgálatra van szükség az eredmények és a fejlődési irányok ellenőrzése érdekében. A felülvizsgálatok során a kitűzött célok felé megtett lépéseket számba véve, az indikátorok felülvizsgálatával és a célok szükség szerinti pontosításával, új célok kitűzésével kell a Fenntartható Fejlődési Program átfogó elveit érvényesíteni.

4.5. Értékelés:

A fenntarthatósági értékelés a Program szerint minden fejlesztési beruházás esetén szükséges. Ezen értékelések elvégzése a Képviselő-testület feladata lesz. Folyamatban van egy olyan értékelési rendszer kialakítása, amely során a beruházások hatásait környezeti, társadalmi, és gazdasági szempontokból pontrendszer alapján számszerűsítve vizsgálhatjuk. Ennek során a területfejlesztési beruházások összehasonlíthatóak lesznek a várt hatások alapján.

A rendszer lényege, hogy a különböző hatások mellé pontokat rendelünk, amely pontok megfelelő súlyozás utáni összesítésével egy mutatószám kerül meghatározásra. Az egyes szempontok pontszámait, valamint a végső mutatószámot ezután könnyen összehasonlíthatjuk más beruházások pontszámaival, valamint kizáró küszöbököt állíthatunk fel.

Az értékelési rendszer kidolgozásának befejezése 2120 év végére várható.

Szank, 2015. szeptember 30.

Patkós Zsolt
polgármester

ZÁRADÉK:

Szank Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2015. szeptember 30-án megtartott ülésén a 69/2015.(IX.30.) ÖH. számú önkormányzati határozatával elfogadta a Szank Község LOCAL AGENDA 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programját.

Szank, 2015. szeptember 30.

Patkós Zsolt
polgármester

KÉRDŐÍV

Kérdőív települések értékeinek lakossági megítéléséhez

1. Mi a véleménye a helyi értékek (épületek, terek, utcák, a környék) állapotáról?
(kérem, húzza alá a helyesnek tartott választ!)

- a településen

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

- közvetlen lakókörnyezetében

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

2. Ön szívesen él itt, ezen a településen?

igen

nem

3. Szívesen él Ön közvetlen lakókörnyezetében?

igen

nem

4. Hogy gondolja: az itteni gyerekek, ha felnőnek, el fognak majd költözni erről a településről, vagy itt maradnak inkább?

3 - elköltöznek

2 - van aki megy, van aki marad

1 - maradnak

5. Most az egész településről szeretnék kérdéseket feltenni Önnek. Milyen érzésekkel gondol erre a településre, ahol él? (Egyetlen választ karikázzon csak be!)

7 - rajongással

6 - szeretettel

5 - jóleső érzéssel

4 - közömbösen, hol így, hol úgy

3 - kellemetlen érzéssel

2 - nehezteléssel

1 – gyűlölettel

6. Az egész település hangulatáról mi a véleménye? Osztályozzon 1-től 5-ig! (1 - egyáltalán nem igaz, 5 - teljesen igaz)

unalmas

nyugodt

vidám

nyomasztó

szomorú

feszült

izgalmas

hangulatos

7. Most felsorolunk Önnek néhány olyan dolgot, ami egy településen mindig fontos lehet. Arra kérnénk, hogy osztályozzon megint úgy, ahogy az iskolában szokás, abból a szempontból, hogy mennyire elégedett Ön az alábbi tényezők helyzetével. Az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen, az 5-ös azt, hogy teljesen elégedett. Országos szinten, helyi szinten

a levegő tisztaságával

a közellátással

a tömegközlekedéssel

a szórakozási lehetőségekkel

- a továbbtanulási lehetőségekkel
- a közbiztonsággal
- a vállalkozások sikerességével
- az idősebbekkel való törődéssel
- a fiatalok helyzetével
- az egészségügyi helyzettel
- a lakáshelyzettel
- az utcák, terek, parkok állapotával

8. Milyen a természet (erdők, patakok, tavak, parkok vadon élő állatok stb.) állapota?
(A helyesnek tartott választ kérem húzza alá.)

- a településen

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

- közvetlen lakókörnyezetében

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

9. Milyen a környezet (víz, levegő, talaj, csend, a település tisztasága)
állapota? (A helyesnek tartott választ kérem húzza alá.)

- a településen

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó

- rossz
- nagyon rossz

- közvetlen lakókörnyezetében

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

10. Ön szerint mi lenne a legmegfelelőbb megoldás a környezetszennyezés problémájára?

(Csak egy választ húzzon alá!)

- a károsító tevékenység betiltása
- a környezetszennyezők megbírságolása
- a környezetbarát technológiák bevezetésének anyagi támogatása
- a károk ellensúlyozása különböző fejlesztésekkel, beruházásokkal, azaz kompenzációval
- a károsultak pénzbeli kártérítése

11. Hogyan tudná jellemezni legközelebbi szomszédságát: kik laknak arrafelé a leginkább?

(Egy válaszlehetőséget húzzon alá!)

- magas állású, feltűnően jómódú vagy vezető beosztású emberek
- jó állásban dolgozó emberek, vállalkozók, akik semmiben sem szenvednek hiányt
- olyanok, akik sokat dolgoznak és többé-kevésbé mindenük megvan, ami az élethez kell
- keményen dolgozó emberek, akik bár kisebb gondokkal, de fenn tudják

tartani magukat

- olyanok, akik csak nehezen tudják magukat eltartani, s mondható róluk, hogy nélkülöznek
- munkát csak alkalmanként vállaló "lumpen elemek"

12. Ha Ön - tegyük fel - oda költözhetne, ahová akarna, hova költözne a legszívesebben:

- tanyára,
 - kis faluba
 - nagyközségbe, város környékre
 - kisvárosba
 - nagyobb városba, Budapest külső területeire
 - Budapest belső részeire
 - külföldre
- sehova, maradna ahol lakik

13. „és milyen környezetben élne a legszívesebben?

- egy hegyek között vagy vizek mellett épült helyen,
 - egy kulturált kertvárosban,
 - egy nem túl magas házakkal beépített belvárosias részen vagy
 - egy magas házakkal beépített világvárosban
 - egy békés tanyán
 - egy nagyobb faluban
 - egy a hagyományokat őrző történelmi városban,
 - olyanban, amilyenben most él

14. Hogyan ítéli meg a település gazdasági helyzetét? (Kérem, húzza alá a helyesnek tartott választ.)

- az ipar fejlettsége a településen
 - nagyon jó

- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

- a mezőgazdaság fejlettsége a településen

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

- szolgáltatások (kereskedelem, közlekedés, oktatás, egészségügy) fejlettsége a településen

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

- az emberek képzettsége, tanultsága a településen

- nagyon jó
- jó
- kevésbé jó
- rossz
- nagyon rossz

15. Hogy gondolja: itt a környéken 100 ember közül hánynak van szüksége valamilyen segílyre? (Kérem, írja be a becsült számot.)

16. Mit gondol: 100 igénylő közül hányan kapnak ténylegesen valamilyen segílyt? (Kérem, írja be a becsült számot.)

17. Ön szerint a szociális célra rendelkezésre álló pénzüsszegeket
(Kérem, húzza alá a helyesnek tartott választ, csak az egyiket!)
- inkább segélyezésre vagy
 - inkább a szociális intézmények fejlesztésére kellene fordítani?
18. Ön szerint a hatóságoknak
(Csak egy választ húzzon alá!)
- emelniük kell a jól élők adóit, hogy gondoskodhassanak a bajba jutott rászorulókról,
 - más módon kell megoldaniuk ezt a problémát vagy
 - ez nem is feladatuk, hanem mindenkinek magának kell gondoskodnia magáról, ha bajba kerül
19. Hogy gondolja: lakásának állapota kielégítő vagy nem?
- kielégítő
 - részben, is-is
 - nem kielégítő
20. Módjában állna tatarozni most lakását vagy nem állna módjában?
- módjában állna
 - nem állna módjában
21. Személy szerint Ön számít arra, hogy valaki a családjából munkanélküli lesz?
- igen
 - nem

22. Hogyan informálódik leginkább környezete és a világ dolgairól? (A legjellemzőbb módot jelölje meg!)

- országos sugárzású TV adókat nézek,
- helyi TV-t nézek,
- országos sugárzású rádiókat hallgatok,
- helyi rádiót hallgatok,
- országos terjesztésű újságot olvasok,
- helyi újságot olvasok,
- otthon vagy munkahelyemen internetről tájékozódok,
- a legtöbb értesülést környezetemtől, szóban kapom.

23. Milyen terület fejlődését szeretné elérni a településen?

(1 - leginkább szeretné, ... 9 - legkevésbé szeretné)

turizmus

ipartelepítés

hagyomány őrző kézműipar

mezőgazdaság

szolgáltatások

oktatás

közl

eked

és

laká

sépít

és

egyéb, éspedig:

24. Az alábbiak közül minek a megőrzését, védelmét tartja leginkább fontosnak?

(1 - legfontosabb, ... 8 - legkevésbé fontos)

a táj

a természeti környezet

Az erdők

szőlőkultúrák

gyümölcskertek

védett gyepek

egyed építmények, házak

egyéb megőrzendő értékek (kérem nevezze

meg)

25. Milyen módon, milyen szervezetek, intézmények segítségével lehetne legjobban a települést fejleszteni (a „fenntartható fejlődést" előkészíteni)?

(Legfeljebb három lehetőséget karikázzon be!)

- helyi, rendszeres lakossági fórumok,
- képviselő testület,
- polgármesteri hivatal,
- a megyei szintű szervezetek,
- regionális szervezetek,
- sajtó, tévé, rádió,
- társadalmi szervezetek,
- nemzetközi segítséggel,
- egyéb, éspedig:.

26. Hogyan tudnának a helyi lakosok, civil szervezetek ebben részt venni? (Csak 1 választ húzzon alá, azt, amelyik az Ön véleménye szerint a legfontosabb!)

- tanácsadással, ismeretterjesztő tevékenységgel
- önkéntes munkával,
- fizetett munkával,
- pénzbeli hozzájárulással,

- egyéb, éspedig:

27. Találkozott-e korábban a „fenntartható fejlődés” kifejezéssel?

-igen,

-nem

28. Ön mit ért ezen?

29. Véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz Európa legnagyobb problémája?

Legfeljebb három lehetőséget karikázzon be!

- az ivóvíz biztosítása,
- a levegőszennyezés,
- a hulladék elhelyezése,
- a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,
- a biológiai sokszínűség csökkenése,
- a városi stressz,
- az oktatás színvonala,
- a terrorizmus,
- a megélhetés,
- a gyermekek jövője,
- a betegségek, az egészségügy problémák.

30. „és a lakóhelyén élő embereké?”

Legfeljebb három lehetőséget karikázzon be!

- az ivóvíz biztosítása,

- a levegőszennyezés,
 - a hulladék elhelyezése,
 - a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,
 - a biológiai sokszínűség csökkenése,
 - a városi stressz,
 - az oktatás színvonala,
 - a terrorizmus,
 - a megélhetés,
 - a gyermekek jövője,
- a betegségek, az egészségügy problémák.

A programhoz tartozó digitális térkép elkészítését segíti, ha megadja közvetlen lakókörnyezetét

(út, utca, tér, köz nevét, ahol lakik). Ez nem befolyásolja a válaszadás névtelenségét, de segít behatárolni a helyi problémákat.

Közvetlen lakókörnyezetem:.....

Jelentősen segítené a további munkát, ha jelezné, hogy melyik három települési probléma megoldását tartja a legsürgősebbnek.

Az első:

A

máso

dik:

A

harm

adik:

Kérdőív oktatás-nevelés helyzetének felmérésére

1. Véleményed szerint mennyire jelent problémát ma Magyarországon a környezetszennyezés?
 - A. Nagyon komoly problémát jelent.
 - B. Eléggé komoly problémát jelent.
 - C. Viszonylag jelentéktelen problémát jelent.
 - D. Nem jelent problémát.

2. Véleményed szerint mennyire jelent problémát közvetlen lakóhelyeden a környezetszennyezés?
 - A. Nagyon komoly problémát jelent.
 - B. Eléggé komoly problémát jelent.
 - C. Viszonylag jelentéktelen problémát jelent.
 - D. Nem jelent problémát.

3. Érdeklődsz-e a környezetvédelmi kérdések iránt?
 - A. Igen, folyamatosan.
 - B. Igen, de csak egyes eseményekkel kapcsolatban.
 - C. Egyáltalán nem.

4. Ha igen, mi volt az a legutóbbi környezeti probléma (kérdés), ami felkeltette érdeklődésedet (amiről hallottál, vagy amiről olvastál)?

5. Milyen forrásból jutottál hozzá eddig leginkább környezetvédelmi ismeretekhez, információkhoz? (Ha több választ akarsz megadni, akkor rangsorold azokat a betűk elé tett számokkal, pl. 1-A., 2-C. stb.) !

- A. Az iskolai tanórákon, tantárgyakon keresztül.
- B. Egyéb iskolai rendezvényeken (szakkör, klub, kirándulás, stb.).
- C. Televízió, rádió híradásaiból, műsoraiból.
- D. Újságokból, folyóiratokból.
- E. Barátokkal, szülőkkel, ismerősökkel folytatott beszélgetés során.
- F. Egyéb módon,éspedig

6. Van-e tudomásod arról, hogy lakóhelyeden vagy iskoládban környezetvédelmi szervezet

(egyesület, klub, szakkör) tevékenykedik?

A. Igen, ismerek ilyen szervezetet,
például:

B. Nincs tudomásom ilyen szervezet működéséről.

7. Részt vettél-e már lakóhelyeden vagy iskoládban környezetvédelemmel kapcsolatos rendezvény programján?

A. Igen, mert tagja vagyok környezetvédelmi szervezetnek. A szervezet neve:

B. Igen, rendszeresen részt veszek ilyen rendezvényeken.

C. Csak ritkán veszek részt ilyen rendezvényeken.

D. Még soha nem vettem részt környezetvédelmi rendezvényen, programon.

8. A környezetvédelem „jeles napjai” közül iskolánkban az alábbiakról szoktunk valamilyen formában megemlékezni (Természetesen több választ is bejelölhetsz!):

- A. Környezetvédelmi Világnap (június 5.)
- B. Föld Napja (április 22.)
- C. Madarak és Fák Napja (május)
- D. Egyéb, éspedig
- E. Iskolánkban nincsenek ilyen megemlékezések.

9. Szeretnél-e többet tudni, tanulni a környezetvédelem kérdéseiről?

- A. Igen, főleg az iskolai tananyagon keresztül.
- B. Igen, elsősorban a tanórán kívüli foglalkozások (szakkör, klub, alkalmi rendezvények, stb.) keretében.
- C. Elégnek tartom a jelenlegi lehetőségeket.

10 Véleményed szerint kinek az elsőrendű felelőssége és feladata a települések környezeti állapotának a védelméről gondoskodni? (Kérjük rangsorold az alábbi lehetőségeket fontosságuk szerint!)

- A. Az országot irányító kormányé.
- B. A településeket irányító helyi önkormányzatoké.
- C. A vállalkozásoké, intézményeké.
- D. A különböző civil szervezeteké (egyesületek, alapítványok, stb.).
- E. Az egyes személyeké, családoké.
- F. Egyéb.

11 Mindennapi viselkedésünkkel, szokásainkkal hozzájárulhatunk a környezeti problémák fokozódásához, de csökkentéséhez is. Az alábbiakban felsorolt és otthon is, iskolában is alkalmazható „környezetvédő” megoldások közül jelöld meg azokat, amelyekre Te is odafigyelsz!

- A. Takarékos világítás, fűtés.

- B. Hulladékok valamilyen célra történő hasznosítása.
- C. Egyéb, éspedig:
- D. Nem gondoltam még a fenti lehetőségekre.

12 Véleményed szerint az emberek fogyasztási (vásárlási) szokásai szerepet játszanak-e a környezeti problémák fokozódásában?

- A. Igen, jelentősnek tartom a fogyasztási (vásárlási) szokások környezetterhelő hatását.
- B. Igen, néha lehetnek a fogyasztási (vásárlási) szokásoknak is környezetterhelő hatásai.
- C. Nem tartom a fogyasztási (vásárlási) szokásokat környezetterhelő hatásúnak.

13 Próbáltál-e már olyan terméket használni (vásárolni), melyről tudtad, hogy kevésbé terheli a környezetet?

- A. Igen, nagyon gyakran. (Ha tudod, nevezd meg a terméket)
- B. Nagyon ritkán.
- C. Soha.

14 Tájékozottnak tartod-e magad lakóhelyed gazdasági, szociális, környezetvédelmi stb. ügyeiben, kérdéseiben?

- A. Igen, megfelelően tájékozott vagyok lakóhelyem ügyeiben.
- B. Csak ritkán szoktam foglalkozni lakóhelyem dolgaival.
- C. Egyáltalán nem érdekelnek lakóhelyem dolgai, ügyei.

15 Hol beszélitek meg leggyakrabban lakóhelyed ügyeit?

- A. Az iskolában, a tanárokkal és tanuló társakkal együtt.
- B. A tanulók egymás között, baráti társaságban.

- C. Otthon, szülőkkel és ismerősökkel.
- D. Egyéb formában, és pedig:

16 Szívesen élsz itt, ezen a környéken?

- A. Igen, szeretem ezt a környéket.
- B. Ha volna lehetőségem, elköltöznék erről a környékről.

17 Az alábbiakban felsorolunk néhány dolgot, ami egy településen mindig fontos lehet.

Légy szíves értékelni, hogy a felsoroltakkal mennyire vagy megelégedve lakóhelyeden! (Osztályozz 1-5 közötti számokkal: az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen vagy

a megjelölt dologgal, az 5-ös pedig azt, hogy teljesen elégedett vagy, de adhatsz 2-est, 3-ast és 4-est is!)

Osztályzat

(1-5)

- A. A levegő tisztasága, a természeti környezet állapota
- B. A tömegközlekedés
- C. A közellátás
- D. A tanulási, továbbtanulási lehetőségek
- E. A szórakozási lehetőségek
- F. A közbiztonság
- G. A munkavállalási lehetőségek
- H. Az egészségügyi helyzet
- I. A lakáshelyzet
- J. Az utcák, terek, parkok állapota

- K. A település egészének hangulata

18 Jelentősen segítené további munkánkat, ha jeleznéd, hogy az előzőekben említettek közül melyik három települési probléma megoldását tartod a legsürgősebbnek!

Az első helyen:

A második helyen:

A harmadik helyen:

19 Ha a fentiekén kívül még valamit szeretnél közölni velünk, azt ide írhatod:

Források:

- Szlávik J., Turchany G., Füle M. (szerk., 2002): Útmutató a Fenntartható Fejlődés Helyi Programjai (Local Agenda 21) elkészítéséhez. Európai Atelier 70 Kft. és BME Környezetgazdaságtan Tsz., Budapest, 132 pp.
- Az Európai Unió Fenntartható Fejlődési Stratégiája
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia (2007)
- „Közös Jövők” A Környezet és Fejlesztés Világbizottság Jelentése 1988
- Szank község Környezetvédelmi Programja
- Szank község Helyi Esélyegyenlőségi Programja
- Szank község Helyi Építési Szabályzata